

nek be helyiségeiben, és egy emlékszobát.

Am épp itt a bökkenő. Mert mit gondolna a magamfajta Krúdy-rájongó. Hogy Szindbád térhet meg ezen a helyen egykori hazájába. Csakhogy a múzeum Jókai-emlékszobát tervez — mint hallottuk —, Krúdyra pediglen nem gondol senki. Olcsó dolog volna most a prófétáról és az ő háládatlan hazájáról példálózni, meg olyasmit emlegetni, hogy ha mondjuk Komáromban emlékhelyet szánnak valakinek, az minden bizonnyal nem Krúdy.

Nem vitatom: Jókait mindenütt kegyelet illeti széles e hazában. De — talán nem túlzás — a Nyírségben az álmohajósé az elsőség. Belátja ezt majdan a múzeumok vezetősége is. Ideje van rá: mert mint hallottuk, még néhány évbe beletelik a kótaji kúria helyreállítása.

Barta András

HAZATÉRHET-E SZINDBÁD?

Néhány esztendeje bebarangoltam Krúdy Gyula szűkebb pátriáját, a Nyírséget. Persze, nem a nevezetes vörös postakocsin, hanem sokkal szerényebb korunkbeli alkatosságokon. Buj, Ibrány, Páczab, Kemecse és Geszteréd hétszilvafás nemeseire már csak a legöregebbek emlékeztek, de egy-egy töpörödött, földbe gyökeredzett, romladozó ház is fel-feltűnt, s így nemcsak a szélben hajladozó nyírfák és az almások táján megkötött finom homok emlékeztet a múlt század végére, amikor Szindbád fiatalúr anyai nagybátyjával, bizonyos Csáky Pállal erre kocsizott. Meg a tízes évekre, amikor állítólag Alvinczi Eduard, alias Szemere Miklós is megtekintette a tirpákok fővárosát, Nyíregyházát és környékét. De hol vannak a régi nevezetes kúriák, ahol a Gáálók és a Zathureczkyek élték álmvilágukat, ahol az író hősei ábrándoztak egy szerencsésebb házasságról, mely sorsukat jobbra válthatja? Hol vannak a „fenn az ernyő, nincsen kas” emlékei? Kérdéseimre a helybeliek egy-egy téesz központi irodaházához irányítottak, de a modern ajtóktól, ablakoktól, díszektől és kerítésektől, az átépítéstől az a bizonyos hőn keresett múlt alig, vagy egyáltalán nem látszott.

És akkor végre Kótajon elémtárlt, amire vártam, vágytam. A kúriák kúriája. Csak éppen szörnyen romos volt, szegényke. A szomszédok is siratták omlását; elmondták, hogy a szövetkezet rakárnak használja, holott tudott dolog, hogy értékes freskók díszítik és még azt is regélik: jeles egykori használati tárgyak lelhetők a padlásán. Meg iratok. De megközelíteni, bemenni semmiféle engedéllyel nem lehetett. Életveszélyes — közölték „az illetékesek”. És most jó hír érkezett Kótajról. Újjáépül a nevezetes kúria — közvetítette minap a televízió híradója. Megmentik a freskókat — bár az egyik oldalon teljesen kipusztultak már —, és a Hajdú-Bihar megyei múzeumok igazgatósága egyik vezetőjének nyilatkozata szerint ők veszik birtokukba az újjáépített lakot. Levéltári kutatószobát rendez-